

İLKÖĞRETİM İKİNCİ KADEMEDE ŞARKI ÖĞRETİMİNDE KULLANILAN EŞLİK ÇALGILARININ ETKİLİLİĞİNİN KARŞILAŞTIRILMASI

Dr. Hayrettin Onur KÜÇÜKOSMANOĞLU¹

Yrd. Doç. Dr. H. Serdar ÇAKIRER²

ÖZET

İlköğretim II. Kademe müzik derslerinde öğretilen marşlar, türküler ve okul şarkılarının öğretimine, öğretmenlerin kullandıkları eşlik çalgılarının etkiliklerinin karşılaştırıldığı bu çalışma, deneysel bir çalışmadır. Araştırmanın deneysel deseni, gerçek deneme modellerinden “ Tek grup öntest - sontestmodel”dir. Araştırmanın çalışma grubunu Konya Karacığın ilköğretim Okulunun üç şubeden oluşan 6. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. İlköğretim müzik dersi müfredatı incelenerek, yardımcı kaynaklar taranarak, uzman görüşlerinden faydalanılarak seviye bakımından birbirine denk 3 türkü, 3 marş, 3 okul şarkısı belirlenmiştir. Derslerde kullanılan çalgıların belirlenen parçaların öğretilmesine olan etkilerini ölçmek amacıyla “yapılandırılmış davranışsal beceri gözlem formu” oluşturulmuştur. Dokuz haftalık şarkı öğretimi sonunda "yapılandırılmış davranışsal beceri gözlem formu" doldurularak son test verileri elde edilmiştir. "Yapılandırılmış davranışsal beceri gözlem formu"nda öğrencilerin şarkıları öğrenme düzeylerini belirlemede Beşli Likert tipi ölçek kullanılmıştır. Deney sonucunda elde edilen veriler Spss istatistik programı ile t testi, onewayAnova ve Scheffe testi kullanarak değerlendirilmiştir. Araştırma sonucuna göre öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanımının, okul şarkılarının ve türkülerin öğretiminde blok flüt kullanımına ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha etkili olduğu ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Okul Şarkıları, Klasik Gitar, Şarkı Öğretimi, Okul Çalgıları.

¹ N.E.Ü. Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği A.B.D, h_onur_k@hotmail.com

² N.E.Ü. Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi, Müzik Öğretmenliği A.B.D, serdar_1966@hotmail.com

THE COMPARISON OF THE EFFECTIVENESS OF THE ACCOMPANY INSTRUMENTS USED IN TEACHING SONGS IN PRIMARY SCHOOLS SECOND GRADES

ABSTRACT

This study in which the comparison of the effects of the instruments which are used by teachers to marches, folk and school songs studied in second level primary schools is an experimental study. This study's experimental pattern is the "pretest – final test single gruppued model" which is among the real attempt models whose scientific degree is the highest. Students from Karacihan Primary School were chosen in order to build the working group of the study. Analysing the primary education less on cirriculum, checking the helping soursesand taking oppinions of experts, 3 folk songs, 3 marchesand 3 school songs level with each other were composed. "Configured behaviour ability observation form" has been built in order to find the effects of instruments in choosen songs which are going to be used during lessons. Configured behaviour ability observation form was filled up and final test datas were obtained end of the nine week song teaching. Five hold scale type have been used in the configured behaviour ability observation form for determine the students songs learning level. Datas which obtained from experiments were evaluated with using Spss statistical program, t-test, one way Annova and Scheffe test. According to conclusion of the study, using classical guitar as the teacher's instrument will be more sufficient than using flute or another instrument in teaching of folk and school songs.

Keywords: School songs, classical guitar, songs, school instuments.

1. GİRİŞ

İlköğretim müzik dersi programı ve müfredatı incelendiği zaman şarkı öğretiminin oldukça önemli bir yer kapladığı görülmektedir. Çocuk, küme içinde şarkı söylerken sesini kullanmayı, denetlemeyi kavrar. Sesinin arkadaşlarından çok ya da az çıkmamasına özen gösterir. Tartımsal açıdan çabuk ya da ağır söylemeyi, arkadaşlarıyla uyum içinde olmayı öğrenir; doğru ve temiz seslerle şarkı söyleme becerisi kazanır. Böylece birlikte iş yapmanın, toplumla uyum içinde olmayı gerektirdiğini kavrar. Bu yolla, yeni bir şey öğrenmenin, toplu şarkı söylemenin tadına varır; birlikte iş yapmanın gerektirdiği disiplin alışkanlığını kazanır. (Sun ve Seyrek: 33). Toplu şarkı söyleme, müzik eğitimi almakta olan öğrenciyi öğrenci grupları içinde aktive ederken bir yandan bireysel yetilerinin gelişmesine, bir yandan da toplumsal becerilerinin pekişmesine yardımcı olmaktadır (Kıvrak, 2003: 59).

Müzik derslerinde, dersin verimli geçmesi için en büyük görev müzik öğretmene düşmektedir. Çağdaş bir öğretmen öreteceği konunun özelliklerine göre öğretim yöntem ve tekniklerini kullanabilmeli, eğitim ortamını daha verimli hale getirmek için kendine özgü taktikler geliştirebilmeli, öğrencilerin seviyelerine göre görsel ve işitsel materyallerden mümkün olduğunca yararlanmalıdır (MEB, 2007). Parçaların sınıfa toplu bir şekilde öğretilmesinde müzik öğretmenin en sık kullanacağı materyallerden biri hiç kuşkusuz çalgısıdır.

Ülkemizde müzik öğretmeni yetiştiren eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında öğrenci, beden yapısına uygun yaylı, nefesli, mızraplı-telli (uluslar arası ses standartlarına uyumlu) çalgılardan birini ya da sesinin yeterliliğine göre şan dersini seçer. Bu seçim bölüm öğretim elemanlarının ortaklaşa karar ve yardımıyla yapılır. Ders aşamalı olarak teknik alıştırmaya ve etütleri, Türk ve dünya bestecilerinin eserlerinden örnekleri bireysel gelişmeye uygun olarak çalgıya özgü literatür ile okul müzik eğitiminde öğrenme-öğretme tekniklerini kapsar (T.C. Yüksek Öğrenim Kurumu Başkanlığı: 1998).

Bireysel çalgı dersinin yanı sıra okul çalgıları dersinde öğretmen adaylarına blok flüt, bağlama, mandolin ve klasik gitar eğitimi verilmektedir. Dört yıllık lisans eğitimini tamamlayan bir müzik öğretmeni göreve başladığında bireysel çalgısının yanında bu çalgıları da okul müziğinde kullanabileceği seviyeye gelmektedir. Ayrıca lisans süresi boyunca öğretmen adayları, gerekli teknik beceri ve yorum gücünü kazanacak seviyede piyano ve eşlik eğitimi görmektedirler.

Piyano ülkemizde temel müzik eğitiminin temel çalgısıdır; fakat kolay temin edilememesi, pahalı bir çalgı olması, her okulda müzik dersliği olmadığından yer bulunamaması, akord sorununun olması, taşınması ve yerleştirilmesindeki güçlükler

gibi nedenlerden ilköğretim okullarının çoğunda piyanonun bulunmadığı bilinmektedir (Uluocak, 2008: 24).

İlköğretimde müzik derslerinde, kolay taşınır olması, ucuz olması, akord sorunun olmaması gibi avantajlarından dolayı blok flüt öğretmen ve öğrenci çalgısı olarak yaygın bir şekilde kullanılmaktadır. Fakat parçaların öğretilmesi sırasında öğrencilere ezgiyi çalma ve çaldırma konusunda yeterli olurken, şarkıları öğretme sırasında eşlik çalgısı olarak kullanmak için elverişli değildir.

Hem solo hem eşlik çalgısı olarak kullanılabilirliği, ses aralığının oldukça geniş olması, fiyatının uygunluğu ve temininin kolay olması, gençler arasında oldukça popüler bir çalgı olması, rahat taşınabilirliği, armonik, melodik ve ritmik yapıların bir arada bulunması, transpoze kolaylığı sağlaması, değişik arpej kalıplarının kullanılabilir olması, değişik müzik türlerinde kullanılabilir olması gibi avantajlarından dolayı klasik gitarın öğretmen çalgısı olarak kullanılması müzik derslerinde karşılaşılan birçok sorunu ortadan kaldıracığı düşünülmektedir.

Yukarıda belirtilen durumlar göz önünde bulundurulduğunda ilköğretim II. Kademe müzik derslerinde öğretilen marşlar, türküler ve okul şarkılarına, öğretmenlerin kullandıkları çalgıların etkiliklerinin karşılaştırılması çalışmanın problemi oluşturmaktadır.

2. YÖNTEM

2.1. Çalışmanın Önemi

İlköğretim müzik derslerinde, öğretmenler parçaların öğretilmesi sırasında birçok çalgı kullanmaktadırlar. Kullanılan bu çalgıların hangi şarkı gruplarının öğretilmesinde ne kadar etkili olduklarının ortaya konulması bakımından önem taşımaktadır.

Bu çalışma, kullanılan öğretmen çalgılarının parçaların öğretilmesindeki etkiliklerinin ortaya konulması konusunda önem taşımaktadır.

2.2. Deneysel Yöntem

İlköğretim II. Kademe müzik derslerinde öğretilen marşlar, türküler ve okul şarkılarına, öğretmenlerin kullandıkları eşlik çalgılarının etkiliklerinin karşılaştırılmasının sınıdıldığı bu çalışma, deneysel bir çalışmadır.

Bu bölümde araştırmanın modeli, çalışma grubunun oluşturulması, veri toplama aracının geliştirilme aşamaları, genel nitelikleri, işlem basamakları ve verilerin analizi ele alınmıştır.

2.3. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturmak için Konya İli Selçuklu İlçesi İlköğretim Okullarından Mustafa Karacığan İlköğretim Okulunun 2009–2010 öğretim yılında öğrenim gören 6. sınıf öğrencileri seçilmiştir.

6. sınıfları oluşturan 90 öğrenciden, okul dışında müzik eğitimi alan 14 öğrenci tespit edilmiş ve araştırma dışında bırakılmıştır.

Kalan 76 öğrenciden ailelerine danışarak gönüllü olup olmadıklarını belirtmeleri istenmiş ve gönüllü olduklarını belirten 43 öğrenci araştırma kapsamına alınmıştır.

Kalan 43 öğrenciye klasik gitar, blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanmadan çalışmada kullanılacak okul şarkısı, marş ve türkü çalınmış, çalınan parçaları daha önceden bilen 12 öğrenci tespit edilerek araştırma dışında bırakılmıştır.

Kalan 31 öğrenciye araştırmanın ölçme aracı kullanılarak öğrenciler arasında homojenliği sağlamak için uygulanmış ve elde edilen verilerden farklı sınıflardan toplam eşdeğer 24 öğrenci seçilmiştir.

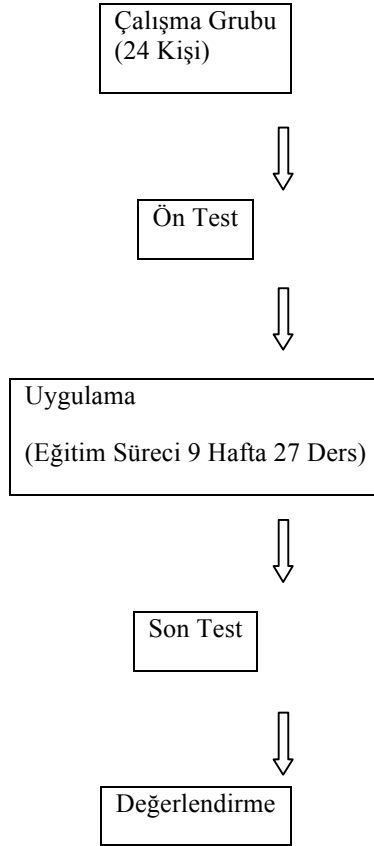
Araştırmanın modeli “3X3 faktöriyel model”dir ve aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	Klasik Gitar	Blok Flüt	Çalgısız
Okul Şarkısı			
Marş			
Türkü			

Araştırmanın deneysel deseni ise bilimsel değeri en yüksek kabul edilen gerçek deneme modellerinden “ tek grup öntest - sontestmodel”dir.Modelin simgesel görünümü:

G1 R O1.1 X O1.2 (Karasar, N, 2003, s. 97).

2.4. Araştırmanın Deneysel Deseni



Ön test puanları oluşturulurken, öğrencilere türküler, okul şarkıları ve marşlar gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan bir kere söylenmiş ve öğrencilerin geri söylemesi istenmiştir.

Uygulama sürecinde parçalar klasik gitar, blok flüt ve herhangi bir çalgı aleti kullanmadan çalışma grubuna öğretilmiş ve denekler üzerinde yapılandırılmış davranışsal beceri gözlem formu doldurulmuştur.

Deneyde eşlik çalgılarının hangisinin daha etkili olduğu, hem öğretilen parça bazında hem de seçilen çalgı bakımından ayrı ayrı test edilmiştir.

Gruplar	İşlem	O
G1	Okul şarkılarının klasik gitarla, blok flütle ve herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan öğretilmesi, Türkülerin klasik gitarla, blok flütle ve herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan insan sesiyle öğretilmesi, Marşların klasik gitarla, blok flütle ve herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan öğretilmesi	O

2.5. Veri Toplama Yöntemi

Araştırmada ilgili yurtiçi ve yurt dışı kaynakları içeren bir kaynak taraması yapılmıştır.

İlköğretim ders müfredatı incelenerek, yardımcı kaynaklar taranarak, uzman görüşlerinden faydalanılarak seviye bakımından birbirine denk 3 türkü, 3 marş, 3 okul şarkısı belirlenmiştir.

Çocuk şarkısı olarak “Dostluk Şarkısı”, “Çok Çalışkan Olmalıyız” ve “23 Nisan”, türkü olarak “ Maçka Yolları”, “ Süt İçtim” ve “Bebek”, marş olarak da “Dumlupınar Marşı” , “İzmir Marşı” ve “Atam Marşı” çalışmada öğretilmek üzere tespit edilmiştir.

Derslerde kullanılacak çalgıların tespit edilen parçaların öğretilmesindeki etkilerini tespit etmek amacıyla “Yapılandırılmış Davranışsal Beceri Gözlem Formu” oluşturulmuştur.

2.6. Yapılandırılmış Davranışsal Beceri Gözlem Formu

Uygulama Yapılan Okul:

Öğretmen:

Öğretilen Türkü/Marş/Okul Şarkısı:

Sınıf:

Öğrenci Numarası:

Öğrenci Adı Soyadı:

Tarih:

Süre:

DAVRANIŞSAL BECERİ GÖZLEM FORMU	BÜTÜNÜYLE	BÜYÜK ÖLÇÜDE	BAZEN	NADİREN	HİÇ
1. Öğrenci öğretilen parçaya doğru giriş yapabiliyor mu?					
2. Öğrenci, parçanın tonuna bağlı kalabiliyor mu?					
3. Öğrenci, parçanın solfejini doğru yapabiliyor mu?					
4. Öğrenci, parçadaki ritim kalıplarını doğru söyleyebiliyor mu?					
5. Öğrenci, öğretilen parçayı doğru bir şekilde bitirebiliyor mu?					
6. Öğrenci, parçayı baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebiliyor mu?					
7. Öğrenci, parça içerisindeki tekrarlara uyuyor mu?					
8. Öğrenci, parçanın metronomuna uyuyor mu?					
NOT:					

Uzman görüşleri de alınarak hazırlanan gözlem formu, araştırmacının kendisi ve alan uzmanı iki gözlemci ile beraber, deney süreci boyunca alınan kamera görüntüleri doğrultusunda doldurulmuştur. Deney grubunu oluşturan her bir öğrencinin öğretilen parçaları öğrenme ve söyleme beceri düzeyleri 5 hedef davranıştan oluşan yapılandırılmış gözlem formu ile beş aşamalı derecelendirme ölçeği ile sınanmıştır.

Araştırmada öğrencilerin şarkıları öğrenme düzeylerini belirlemede Beşli Likert tipi ölçek kullanılmıştır.

Likert tipi ölçeklerde genellikle çeşitli katılma derecelerini gösteren seçenekler her ifadenin altında ya da karşısında sayısal bir dereceleme ölçeği olarak verilmekte, ölçeği alan birey tutumla ilgili maddeyi okuduktan sonra verilen maddelerden birini seçmektedir. Bunlar her iki uç arası kesintisiz ifadelerdir (Yayla, 2004:1). Gözlem formunda kullanılan seçenekler ve düzeyleri aşağıdaki tabloda gösterilmiştir.

	SEÇENEKLER	DÜZEY
1	Hiç	1.00-1.79
2	Çok Az	1.80-2.59
3	Kısmen	2.60-3.39
4	Büyük Ölçüde	3.40-4.19
5	Tamamen	4.20-5.00

Düzeyle göre, 1.00-1.80 arası ölçülen değer mevcut olmadığını, 1.80-2.59 arası değer zayıf derecede olduğunu, 2.60-3.39 arası değer orta derecede olduğunu, 3.40-4.19 arası değer iyi derecede olduğunu, 4.20-5.00 arası değer çok iyi derecede olduğunu göstermektedir.

2.7. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin çözümlemesinde SPSS programından yararlanılmış, davranışsal yapılandırılmış gözlem formu verilerinin analizi için t-test, one-wayanova ve scheffe testi kullanılmış, ders gözlem formu verilerinin analizi için yüzde frekans ölçümü yapılmıştır.

2.8. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, müzik derslerinde kullanılan öğretmen çalgılarının okul şarkıları, türküler ve marşların öğretilmesindeki etkiliklerinin ortaya konulmasıdır.

Araştırmanın amacına uygun olarak aşağıdaki belirtilen denenceler test edilecektir.

2.9. Denenceler

2.9.1. İlköğretim 6. sınıf öğrencilerinin “türkü, marş ve çocuk şarkıları” öğrenme beceri düzeyleri arasında önemli bir fark yoktur.

2.9.2. Klasik gitarla türkü, marş ve çocuk şarkılarının öğretimi, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme beceri düzeylerini artırır.

2.9.2.1. Klasik gitarla türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.2.2. Klasik gitarla marş öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.2.3. Klasik gitarla çocuk şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.3. Blok flütle türkü, marş ve çocuk şarkılarının öğretimi, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme beceri düzeylerini artırır.

2.9.3.1. Blok flütle türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.3.2. Blok flütle marş öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.3.3. Blok flütle çocuk şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.4. Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan türkü, marş ve çocuk şarkılarının öğretimi, ilköğretim 6. sınıf öğrencilerinin öğrenme beceri düzeylerini artırır.

2.9.4.1 Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.4.2. Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan marş öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.4.3. Herhangi bir çalgı aleti kullanmadan okul şarkıları öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir.

2.9.5. Deney grubu öğrencilerinde türkü, marş ve okul şarkılarının klasik gitar, blok flüt kullanılarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.5.1. Deney grubu öğrencilerinde türkünün klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.5.2. Deney grubu öğrencilerinde marşın klasik gitar, blok flüt kullanılarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.5.3. Deney grubu öğrencilerinde okul şarkısının klasik gitar, blok flüt kullanılarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.6. Derslerde kullanılan öğretmen çalgılarının, türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesindeki etkinlikleri karşılaştırıldığında deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.6.1. Öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.6.2. Öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanılarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

2.9.6.3. Herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır.

3. BULGULAR ve TARTIŞMALAR

3.1. Bulgular

3.1.1. “Klasik gitarla türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküleri öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Klasik gitarla türkü öğretimi dersine katılan deneklerin, türküleri öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Klasik Gitar İle Türkü Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	4,56	0,56	23	39,93	0,000
Öntest	24	1,55	0,19			
P<0,05						

Tablo 1'e görüldüğü gibi klasik gitar ile türkü öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.2. “Klasik gitarla marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 2. Klasik gitarla marş öğretimi dersine katılan deneklerin, marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Klasik Gitar İle Marş Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	3,34	0,67	23	24,51	0,000
Öntest	24	1,56	0,15			
P<0,05						

Tablo 2'de görüldüğü gibi klasik gitar ile marş öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.3. “Klasik gitarla okul şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkısını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 3. Klasik gitarla okul şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkısını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Klasik Gitar İle Okul Şarkısı Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	4,20	0,43	23	48,27	0,00
Öntest	24	1,53	0,17			
P<0,05						

Tablo 3'te görüldüğü gibi klasik gitar ile okul şarkısı öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.4. “Blok flütle türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküleri öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 4. Blok flütle türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türkülerini öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Blok Flüt İle Türkü Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	3,24	0,54	23	29,63	0,00
Öntest	24	1,65	0,12			
P<0,05						

Tablo 4’de görüldüğü gibi blok flüt ile türkü öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.5. “Blok flütle marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 5. Blok flütle marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Blok Flüt İle Marş Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	3,53	0,76	23	22,75	0,00
Öntest	24	1,62	0,17			
P<0,05						

Tablo 5’te görüldüğü gibi blok flüt ile marş öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.6. “Blok flütle okul şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkılarını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 6. Blok flütle okul şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkılarını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Blok Flüt İle Okul Şarkısı Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	3,30	0,72	23	22,48	0,00
Öntest	24	1,58	0,18			
P<0,05						

Tablo 6’da görüldüğü gibi blok flüt ile okul şarkısı öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.7. “Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküleri öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 7. Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküleri öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Eşlik Çalgısı Kullanmadan Türkü Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	3,17	0,56	23	27,70	0,00
Öntest	24	1,60	0,19			
P<0,05						

Tablo 7’de görüldüğü gibi eşlik çalgısı kullanmadan türkü öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.8. “Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 8. Herhangi eşlik çalgısı kullanmadan marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Eşlik Çalgısı Kullanmadan Marş Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	2,78	0,46	23	29,90	0,00
Öntest	24	1,59	0,23			
P<0,05						

Tablo 8’de görüldüğü gibi eşlik çalgısı kullanmadan marş öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.9. “Herhangi bir eşlik çalgısı kullanmadan okul şarkıları öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkılarını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasındaki fark anlamlı düzeyde yüksektir” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 9. Herhangi bir eşlik çalgısı kullanmadan okul şarkıları öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkılarını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest t-testi sonuçları

	Eşlik Çalgısı Kullanmadan Okul Şarkısı Öğretimi					
	n	x	ss	df	t	p
Sontest	24	2,96	0,58	23	24,99	0,00
Öntest	24	1,57	0,22			
P<0,05						

Tablo 9’da görüldüğü gibi eşlik çalgısı kullanmadan okul şarkısı öğretiminin öntest-sontest puanları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. Bu duruma göre denence doğrulanmaktadır.

3.1.10. “Deney grubu öğrencilerinde türkünün klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 10. Türkülerin klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamalarının One-way Anova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

ÖĞRETMEN ÇALGISI	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
GİTAR (1)	24	4,56	0,56	2:69	47,873	0,000	1-2
B. FLÜT (2)	24	3,24	0,54				1-3
ÇALGI KULLANMADAN	24	3,17	0,56				

Tablo 10'da görüldüğü gibi türkülerin, klasik gitar kullanarak öğretilmesi ile blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanmadan öğretilmesi arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farka dayanarak öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanımının türkülerin öğretiminde daha etkin olduğu düşünülmektedir. Türkülerin, blok flüt kullanarak öğretilmesi ile herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilmesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 11. Türkü Öğretimi

		TÜRKÜ ÖĞRETİMİ		
		KLASİK GİTAR	BLOK FLÜT	ÇALGISIZ
1	n	24	24	24
	x	4,50	2,82	2,85
	ss	0,56	0,44	0,69
2	n	24	24	24
	x	3.96	1,51	1,96
	ss	1.17	0,61	0,92
3	n	24	24	24
	x	4.21	2,51	2,43
	ss	0,97	0,54	0,76
4	n	24	24	24
	x	4.68	3,74	3,33
	ss	0,43	0,74	0,82
5	n	24	24	24
	x	4,65	2,97	2,99
	ss	0,62	0,94	0,66
6	n	24	24	24
	x	4.67	3,68	3,53
	ss	0,67	0,82	0,65
7	n	24	24	24
	x	5	4,62	4,36
	ss	0,00	0,58	0,63
8	n	24	24	24
	x	4.78	4,06	3,94
	ss	0,59	1,03	0,57
Ort.	n	24	24	24
	x	4.56	3,24	3,17
	ss	0,58	0,54	0,56

“Öğrenci öğretilen parçaya doğru giriş yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,50, blok flüt kullanılan derslerde 2,82, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,85tir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin öğretilen türkülere, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru giriş yapabildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın tonuna bağlı kalabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,96, blok flüt kullanılan derslerde 1,51, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 1,96dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar kullanılan derslerde büyük ölçüde, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde çok az tona bağlı kaldıkları, blok flüt kullanılan derslerde ise tona hiç bağlı kalamadıkları görülmektedir. Herhangi bir çalgı kullanılmadan yapılan derslerde, türküler sadece insan sesi kullanarak öğretilmiştir. Araştırmada, insan sesinin kullanımının blok flüt kullanımına göre öğrencilerin, öğretilen türkülerin tonuna bağlı kalabilmeleri durumları bakımından daha etkili olduğu görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın solfejini doğru yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,21, blok flüt kullanılan derslerde 2,51, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,43dür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, türkülerin solfejlerini klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise çok az doğru yapabildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parçadaki ritim kalıplarını doğru söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,68, blok flüt kullanılan derslerde 3,74, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 3,33tür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, ritim kalıplarını klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan derslerde büyük ölçüde, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, öğretilen parçayı doğru bir şekilde bitirebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,65, blok flüt kullanılan derslerde 2,97, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,99dur. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru bir şekilde bitirebildikleri gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçayı baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,67, blok flüt kullanılan derslerde 3,68, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 3,53’tür. Bu sonuçlara göre öğrenciler türküleri, klasik gitar kullanılarak öğretilen derslerde tamamen, blok flüt kullanılarak ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilen derslerde ise büyük ölçüde baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parça içerisindeki tekrarlara uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 5, blok flüt kullanılan derslerde 4,62, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 4,36’dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde, türkülerin içerisindeki tekrarlara tamamen uydukları gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçanın metronomuna uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,78, blok flüt kullanılan derslerde 4,06, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 3,94’tür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise büyük ölçüde metronoma uydukları görülmektedir.

3.1.11. “Deney grubu öğrencilerinde marşın klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 12. Marşların klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamalarının One-wayAnova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

ÖĞRETMEN ÇALGISI	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
GİTAR (1)	24	3.34	0,67	2:69	8,910	0.000	1-3
B. FLÜT (2)	24	3,53	0,76				2-3
ÇALGI KULLANMADAN	24	3.22	0,46				

Tablo 12’de görüldüğü gibi marşların, klasik gitar ve blok flüt kullanarak öğretilmesi ile herhangi bir çalgı kullanmadan öğretilmesi arasında anlamlı bir fark olup, klasik gitar ile blok flüt kullanarak öğretilmesi arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu duruma göre öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın ve blok flütün kullanımının marşların öğretiminde daha etkin olduğu düşünülmektedir.

Tablo 13. Marş Öğretimi

		MARŞ ÖĞRETİMİ		
		KLASİK GİTAR	BLOK FLÜT	ÇALGISIZ
1	n	24	24	24
	x	3,44	3,31	2,89
	ss	0,86	0,71	0,73
2	n	24	24	24
	x	1,86	2,81	1,64
	ss	0,77	0,75	0,52
3	n	24	24	24
	x	2,56	2,67	1,69
	ss	0,94	0,95	0,56
4	n	24	24	24
	x	3,40	3,35	2,65
	ss	0,92	0,88	0,84
5	n	24	24	24
	x	3,07	3,31	2,64
	ss	0,73	1,04	0,42
6	n	24	24	24
	x	3,28	3,83	2,68
	ss	0,77	1,11	0,62
7	n	24	24	24
	x	4,74	4,75	4,22
	ss	0,39	0,45	0,64
8	n	24	24	24
	x	4,37	4,25	3,83
	ss	0,97	1,14	0,98
Ort.	n	24	24	24
	x	3,34	3,53	2,78
	ss	0,67	0,76	0,46

“Öğrenci öğretilen parçaya doğru giriş yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,44, blok flüt kullanılan derslerde 3,31, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,89dur. Bu sonuçlara göre öğrencilerin öğretilen marşlara, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde büyük ölçüde, blok flüt kullanılan derslerde ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru giriş yapabildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın tonuna bağlı kalabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 1,86, blok flüt kullanılan derslerde 2,81, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 1,64dür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin blok flüt kullanılan derslerde kısmen, klasik gitar kullanılan derslerde çok az tona bağlı kaldıkları, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise tona hiç bağlı kalamadıkları görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın solfejini doğru yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 2,56, blok flüt kullanılan derslerde 2,67, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 1,69dur. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, marşların solfejlerini klasik gitar kullanılan derslerde çok az, blok flüt kullanılan derslerde kısmen doğru yapabildikleri, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise hiç yapamadıkları görülmektedir.

“Öğrenci, parçadaki ritim kalıplarını doğru söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,40, blok flüt kullanılan derslerde 3,35, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,65dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, marşların içerisindeki ritim kalıplarını klasik gitar kullanılan derslerde büyük ölçüde, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, öğretilen parçayı doğru bir şekilde bitirebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,07, blok flüt kullanılan derslerde 3,31, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,64tür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin marşları, klasik gitar, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde kısmen, doğru bir şekilde bitirebildikleri gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçayı baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan

derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,28, blok flüt kullanılan derslerde 3,83, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,68'dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin marşları, blok flüt kullanılarak öğretilen derslerde büyük ölçüde, klasik gitar kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilen derslerde ise kısmen baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parça içerisindeki tekrarlara uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,74, blok flüt kullanılan derslerde 4,75, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 4,22'dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde, marşların içerisindeki tekrarlara tamamen uydukları gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçanın metronomuna uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,37, blok flüt kullanılan derslerde 4,25, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 3,83'dür. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar ve blok flüt kullanılan derslerde tamamen, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise büyük ölçüde metronoma uydukları görülmektedir.

3.1.12. “Deney grubu öğrencilerinde okul şarkısının klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 14. Okul şarkılarının klasik gitar, blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmayarak öğretilmesinde, öğrencilerin puan ortalamalarının One-way Anova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

ÖĞRETMEN ÇALGISI	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
GİTAR (1)	24	4.20	0.43	2:69	28,589	0,000	1-2
B. FLÜT (2)	24	3.30	0,72				1-3
ÇALGI KULLANMADAN	24	2.96	0,58				

Tablo 14’de görüldüğü gibi okul şarkılarının, klasik gitar kullanarak öğretilmesi ile blok flüt kullanılarak ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilmesi arasında anlamlı bir fark vardır. Bu farka dayanarak öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanımının okul şarkılarının öğretiminde daha etkin olduğu düşünülmektedir. Okul şarkılarının blok flüt kullanarak öğretilmesi ile herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilmesi arasında anlamlı bir fark yoktur.

Tablo 15. Okul Şarkısı Öğretimi

		OKUL ŞARKISI ÖĞRETİMİ		
		KLASİK GİTAR	BLOK FLÜT	ÇALGISIZ
1	n	24	24	24
	x	4,21	3,18	3,15
	ss	0,34	0,88	0,70
2	n	24	24	24
	x	3,40	2,40	2,26
	ss	0,78	1,07	0,69
3	n	24	24	24
	x	3,50	2,72	1,90
	ss	0,77	1,02	0,51
4	n	24	24	24
	x	4,46	3,49	2,89
	ss	0,45	0,62	0,74
5	n	24	24	24
	x	4,39	3,21	2,97
	ss	0,52	0,75	0,72
6	n	24	24	24
	x	4,31	3,51	2,90
	ss	0,63	0,95	0,72
7	n	24	24	24
	x	4,61	4,15	4,00
	ss	0,47	0,59	0,75
8	n	24	24	24
	x	4,71	3,74	3,57
	ss	0,41	0,71	0,99
Ort.	n	24	24	24
	x	4,20	3,30	2,96
	ss	0,43	0,72	0,58

“Öğrenci öğretilen parçaya doğru giriş yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,21, blok flüt kullanılan derslerde 3,18, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 3,15dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin öğretilen okul şarkılarına, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan derslerde ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen doğru giriş yapabildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın tonuna bağlı kalabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,40, blok flüt kullanılan derslerde 2,40, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,26dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar kullanılan derslerde büyük ölçüde, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise çok az tona bağlı kaldıkları görülmektedir.

“Öğrenci, parçanın solfejini doğru yapabiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 3,50, blok flüt kullanılan derslerde 2,72, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 1,90dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, okul şarkılarının solfejlerini klasik gitar kullanılan derslerde büyük ölçüde, blok flüt kullanılan derslerde kısmen, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise çok az yapabildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parçadaki ritim kalıplarını doğru söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,46, blok flüt kullanılan derslerde 3,49, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,89dur. Bu sonuçlara göre öğrencilerin, okul şarkılarındaki ritim kalıplarını klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan derslerde büyük ölçüde ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen, doğru söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, öğretilen parçayı doğru bir şekilde bitirebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,39, blok flüt kullanılan derslerde 3,21, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,97dir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin okul şarkılarını, klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen, doğru bir şekilde bitirebildikleri gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçayı baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebiliyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,31, blok flüt kullanılan derslerde 3,51, herhangi

bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,90'dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin okul şarkılarını, klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan derslerde büyük ölçüde ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilen derslerde ise kısmen baştan sona bütünlük içerisinde söyleyebildikleri görülmektedir.

“Öğrenci, parça içerisindeki tekrarlara uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,61, blok flüt kullanılan derslerde 4,15, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 4,00'dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin okul şarkılarının içerisindeki tekrarlara klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise büyük ölçüde uydukları gözlenmiştir.

“Öğrenci, parçanın metronomuna uyuyor mu?” sorusunun gözlem sonuçları şu şekildedir. Eşlik çalgısı olarak klasik gitar kullanılan derslerde öğrencilerin ortalamaları 4,20, blok flüt kullanılan derslerde 3,30, herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise 2,96'dır. Bu sonuçlara göre öğrencilerin klasik gitar kullanılan derslerde tamamen, blok flüt kullanılan ve herhangi bir çalgı kullanılmayan derslerde ise kısmen metronoma uydukları görülmektedir.

3.1.13. “Öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 16. Öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamalarının One-way Anova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

Klasik Gitar	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
Türkü (1)	24	4,56	0,56	2:69	29,891	0,000	1-2 2-3
Marş (2)	24	3,34	0,67				
Okul Şarkısı (3)	24	4,20	0,43				

Tablo 16 incelendiğinde, klasik gitar kullanarak türkü ve marş öğretilmesi ile marş ve okul şarkısı öğretilmesi arasında anlamlı bir fark varken, türkü ve okul şarkısı öğretilmesi arasında anlamlı bir fark yoktur. Bu farklara dayanarak klasik gitarın marşlara göre okul şarkılarının ve türkülerin öğretiminde daha etkin olduğu düşünülebilmektedir.

3.1.14. “Öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 17. Öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanarak türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamalarının One-way Anova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

Blok Flüt	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
Türkü (1)	24	3,24	0,54	2:69	1,249	0,293	—
Marş (2)	24	3,53	0,76				
Okul Şarkısı (3)	24	3,30	0,72				

Tablo 17’ye göre blok flüt kullanarak türküler, marşlar ve okul şarkılarının öğretimi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.1.15. “Herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde fark vardır” denencesine ait tablo aşağıdaki gibidir.

Tablo 18. Herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan türkü, marş ve okul şarkılarının öğretilmesinde deney grubu öğrencilerinin puan ortalamalarının One-way Anova ve Scheffe testine göre karşılaştırılması

Çalgı Kullanmadan	n	x	ss	sd	F	P	Scheffe
Türkü (1)	24	3,17	0,56	2:69	3,241	0,045	1-2
Marş (2)	24	2,78	0,6				
Okul Şarkısı (3)	24	2,96	0,58				

Tablo 18 incelendiğinde herhangi bir çalgı kullanmadan türkü ve marş öğretimleri arasında anlamlı bir fark varken, türkü ve okul şarkısı öğretimi ile marş ve okul şarkısı öğretimi arasında anlamlı bir fark yoktur.

3.2. Tartışmalar

3.2.1. Araştırma sonuçlarına göre öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanımının, marşların, okul şarkılarının ve türkülerin öğretiminde blok flüt kullanımına göre daha etkin olduğu ortaya çıkmıştır. İlgili literatürde bu durumu destekleyen çalışmalar bulunmaktadır. Uluocak (2008), İlköğretim 6. sınıf müzikte

hız, gürlük ve anlatım ünitesine ait bilişsel davranış kazandırmada, öğretmen çalgısı olarak gitar kullanımının, blok flüt kullanımına göre daha etkili olduğu sonucuna ulaşmıştır. Akbulut (2001) yüksek lisans çalışmasında, gitar eşliğiyle şarkı öğretilen öğrencilerin, blokflütle şarkı öğretilen öğrencilere göre daha başarılı olduğu sonucuna varmıştır. Bu araştırma sonuçları yapılan çalışmanın klasik gitar öğretimiyle yapılan etkinliklerin sonuçlarıyla paralellik göstermektedir.

3.2.2. Klasik gitar, temin edilebilirliği, ekonomik ve çok sesli bir çalgı olması vb. sebeplerden dolayı piyanonun bulunmadığı sınıflarda öğretmen çalgısı olarak rahatlıkla kullanılabilir. Literatür incelendiğinde bu sonuca paralel çalışmalar bulunmaktadır. Parıldar (2006), gitarın birçok özelliği ile ülkemiz koşullarında müzik öğretmenleri ve etkin bir müzik eğitimi için kullanıma uygun, ayrıca toplumumuz içerisinde oldukça popüler bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Uluocak (2008), gitarın öğrencilerin ilgisini çeken popüler bir çalgı olması, ses sınırının yüksek olması, zengin bir ses rengi imkanına sahip olması, çeşitli arpejlerin rahatça çalınabilmesi, 3.5 oktavlık ses sınırına sahip olması, transpoze yapmaya uygun bir çalgı olması vb. gibi özelliklerinden dolayı, ilköğretim müzik öğretiminde öğretmen çalgısı olarak kullanılabilir nitelikte bir çalgı olduğunu belirtmiştir. Yungül (2008), gitarın çoksesliliğe müsait bir enstrüman olması, kolay taşınabilir olması, maliyetinin diğer birçok enstrümana göre daha düşük olması, hem solo hem eşlik enstrümanı olarak kullanılabilirliği gibi nedenlerden dolayı sıkça tercih edilen bir enstrüman olduğunu belirtmiştir. Yılmaz (2010), klasik gitarın armonik yapısının yanında, eşlik yapabilmek için bazı gerekliliklerin zorlanmadan öğrenilebilmesi ve kolayca eşlik yapılabilir bir düzeye ulaşmanın zor olmaması, ayrıca kolay taşınabilen bir çalgı olmasının müzik eğitiminde son zamanlarda oldukça popüler bir çalgı haline getirdiğini belirtmiştir.

4.1. Sonuçlar

4.1.1. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, klasik gitarla, blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanmadan türkü öğretimi dersine katılan deneklerin türküyü öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, ilköğretim müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak herhangi bir çalgının kullanılmaması, klasik gitar ve blok flütün kullanılması öğrencilerin türküyü öğrenme düzeylerini arttırmaktadır.

4.1.2. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, klasik gitarla, blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanmadan marş öğretimi dersine katılan deneklerin marşları öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, ilköğretim müzik derslerinde

öğretmen çalgısı olarak herhangi bir çalgının kullanılmaması, klasik gitar ve blok flütün kullanılması öğrencilerin marşları öğrenme düzeylerini arttırmaktadır.

4.1.2. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, klasik gitarla, blok flütle ve herhangi bir çalgı kullanmadan okul şarkısı öğretimi dersine katılan deneklerin okul şarkılarını öğrenme düzeylerinin öntest-sontest puan ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, ilköğretim müzik derslerinde öğretmen çalgısı olarak herhangi bir çalgının kullanılmaması, klasik gitar ve blok flütün kullanılması öğrencilerin marşları öğrenme düzeylerini arttırmaktadır.

4.1.3. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, türkülerin klasik gitar kullanarak öğretilmesi ile blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, türkülerin öğretilmesinde klasik gitarın kullanımının, herhangi çalgı kullanılmaması ve blok flüt kullanımına göre daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.1.4. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre marşların, klasik gitar ve blok flüt kullanarak öğretilmesi ile herhangi bir çalgı kullanmadan öğretilmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, klasik gitar ile blok flüt kullanarak öğretilmesi arasında ise istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre marş öğretiminde öğretmen çalgısı olarak klasik gitar ve blok flüt kullanılmasının herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.1.5. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, okul şarkılarının klasik gitar kullanarak öğretilmesi ile blok flüt kullanarak ve herhangi bir çalgı kullanılmadan öğretilmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, okul şarkılarının öğretilmesinde klasik gitarın kullanımının, herhangi çalgı kullanılmaması ve blok flüt kullanımına göre daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.1.6. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, klasik gitar kullanarak türkü ve marş öğretilmesi ile marş ve okul şarkısı öğretilmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, türkü ve okul şarkısı öğretilmesi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre, öğretmen çalgısı olarak klasik gitarın kullanılmasının türkü öğretiminde marş öğretimine göre, marş öğretiminde okul şarkısı öğretimine göre daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.1.7. Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, blok flüt kullanarak türküler, marşlar ve okul şarkılarının öğretimi arasında anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

Bu sonuca dayanarak, öğretmen çalgısı olarak blok flüt kullanımının etkin olması açısından türkü, marş ve okul şarkısı öğretiminde herhangi bir fark olmadığı düşünülmektedir.

4.1.8.Çalışmada yapılan deney sonucuna göre, herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmadan türkü ve marş öğretimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu, türkü ve okul şarkısı öğretimi ile marş ve okul şarkısı öğretimi arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür. Bu sonuca göre, herhangi bir öğretmen çalgısı kullanmadan türkülerin marşlara göre daha etkin öğretildiği düşünülmektedir.

4.1.9. Çalışmada, öğrencilerin parçaları öğrenme aşamasında, derse gösterdikleri ilgi bakımından klasik gitar, blok flüt kullanılması ve herhangi bir çalgı kullanılmaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

4.1.10. Çalışmada öğretmenin, parçaları öğretme aşamasında, sınıfa hâkim olması bakımından klasik gitar, blok flüt kullanması ve herhangi çalgı kullanmaması arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark olmadığı görülmüştür.

4.1.11. Çalışmada, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılması ile blok flüt kullanılmasının ve herhangi bir çalgı kullanılmamasının puan ortalamaları arasında, öğrencileri derse karşı motive edebilmeleri bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılmasının, herhangi bir çalgı kullanılmaması ve blok flüt kullanılmasına göre öğrencileri derse karşı motive ettiği düşünülmektedir.

4.1.12. Çalışmada, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılması ile blok flüt kullanılmasının ve herhangi bir eşlik çalgısı kullanılmamasının puan ortalamaları arasında, ritmik yapılarının parçaların öğretilmesinde yeterli olup olmamaları bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca göre klasik gitarın ritmik yapısının blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre parçaların öğretilmesinde daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.1.13. Çalışmada, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılması ile blok flüt kullanılmasının ve herhangi bir çalgı kullanılmamasının puan ortalamaları arasında, öğrencilerin derste kullanılan çalgıya gösterdikleri ilgi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca dayanarak, öğrencilerin blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre klasik gitara daha fazla ilgi gösterdikleri düşünülmektedir.

4.1.14. Çalışmada, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılması ile blok flüt kullanılmasının ve herhangi bir çalgı kullanılmamasının puan ortalamaları arasında, günlük olarak öğretilen parçaya eşlik etmek için yeterlilikleri bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca dayanarak, öğretilen parçaya eşlik etmek için klasik gitarın günlük bakımından blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha yeterli olduğu düşünülmektedir.

4.1.15. Çalışmada, öğretmen çalgısı olarak klasik gitar kullanılması ile blok flüt kullanılmasının ve herhangi bir çalgı kullanılmamasının puan ortalamaları arasında, aynı anda hem çalınması hem söylenmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Bu sonuca dayanarak, klasik gitar kullanımının öğretilen parçayı aynı anda hem çalınması hem söylenmesi bakımından blok flüt ve herhangi bir çalgı kullanılmamasına göre daha etkin olduğu düşünülmektedir.

4.2. Öneriler

4.2.1. Öğrencilerin müzik dersine olan ilgilerini arttırmak için, müzik derslerinde, tek bir çalgıya bağlı kalınmamalı, birden fazla çalgı kullanılmalıdır.

4.2.2. Müzik öğretmenliği Anabilim Dallarında bireysel çalgı gitar ve okul çalgıları dersinde, gitarın müzik derslerinde kullanılabilirliğine yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

4.2.3. Blok flüt ve klasik gitara ilave çalgılar da kullanılarak araştırma genişletilebilir.

4.2.4. Derslerde, öğretilecek parça türüne göre eşlik çalgısı seçimi yapmak derslerin verimliliğini arttıracaktır.

KAYNAKÇA

Akbulut, Fatih, Gitar Eşlikli okul şarkılarının Müzik Eğitimindeki Önemi. Yüksek Lisans Tezi. İstanbul: İstanbul Üniversitesi. 2001.

Kıvrak, Yakup, Müzik Öğretmeni Yetiştiren Kurumlarımızda Toplu Çalma/Söyleme Derslerindeki Repertuar Sorunu. Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Eğitimi Sempozyumu. Malatya: İnönü Üniversitesi. 59, 2003.

Uluocak, Soner, Gitarın Öğretmen Çalgısı Olarak Kullanımının İlköğretim Öğrencilerinin Müzik Dersi Başarısına Etkisi. Doktora Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.

Parıldar, Gündüz, Okul Şarkılarının Gitar Eşliklemelerinde Şematik Yöntem Kullanımı. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2006.

Yılmaz, Emre, Okul Şarkılarının Klasik Gitar İle Eşliklendirilmesine Yönelik Öğretmen Görüşleri ve Okul Şarkıları İçin Eşliklendirme Örnekleri. Yüksek Lisans Tezi. Niğde: Niğde Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2010.

Yungul, Okan, Okul Şarkılarının Gitar ile Eşliklenmesinde Örnek bir Model. Yüksek Lisans Tezi. Ankara: Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, 2008.

<http://www.yok.gov.tr/egitim/ogretmen/muzik.doc>

Not: Bu çalışma 1.yazarın doktora tezinden üretilmiştir.